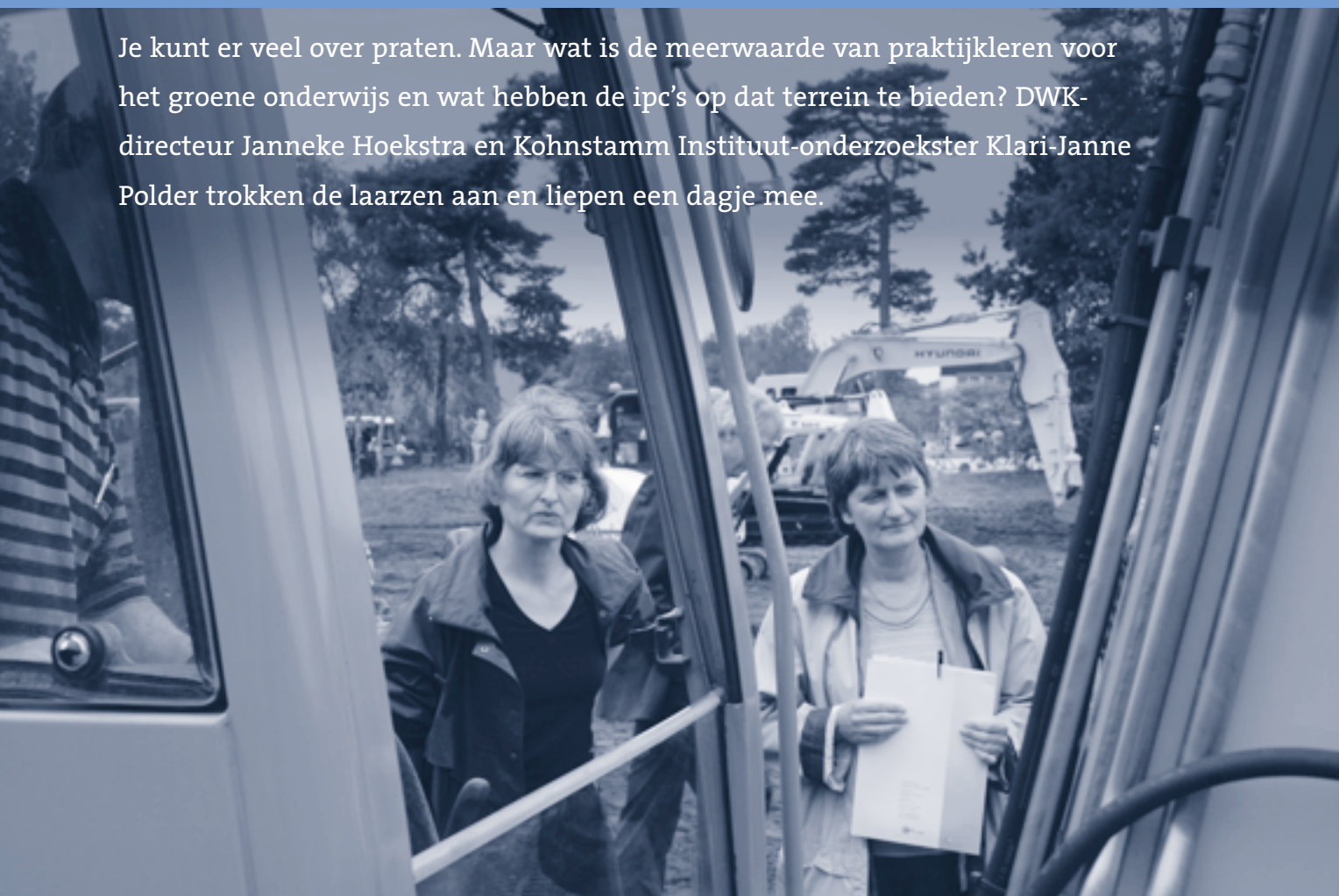

Proeve van bekwaamheid DWK-directeur en onder

Je kunt er veel over praten. Maar wat is de meerwaarde van praktijkleren voor het groene onderwijs en wat hebben de ipc's op dat terrein te bieden? DWK-directeur Janneke Hoekstra en Kohnstamm Instituut-onderzoekster Klari-Janne Polder trokken de laarzen aan en liepen een dagje mee.

FOTO: PIETER BOITZES

Kohnstamm Instituut-onderzoekster Klari-Janne Polder (l) en DWK-directeur Janneke Hoekstra krijgen op het terrein van IPC Groene Ruimte nog één keer instructie over de bediening van de graafmachine voordat ze er zelf mee aan de slag gaan

“Zullen we dan maar eens beginnen met een slang? “ Voordat ook maar iemand ‘nee’ kan zeggen, laat PTC+ instructeur Tonnie Woeltjes een klein zwart slangetje tussen zijn vingers glijden. Klari-Janne Polder, onderzoekster bij het SCO-Kohnstamm Instituut, huivert zichtbaar. Ze neemt het

reptiel even in haar hand. “Voelt koud aan”, luidt haar eerste reactie. Woeltjes verzekert het gezelschap dat er zich in het Fauna Flora van PTC+ in Barneveld geen gevaarlijke dieren bevinden. “We hebben harige spinnen en flink wat slangen, maar die zijn beslist niet giftig.” Toch bedankt Klari-Janne Polder voor de eer als de instructeur een Zwarte

voor zoekster

Konings slang uit een andere bak haalt. Janneke Hoekstra, directeur van de LNV-Directie Wetenschap en Kennisoverdracht, dwingt respect af. Met beide handen neemt ze de 30 centimeter lange slang van Woeltjes over en toont het dier koelbloedig aan het gezelschap.

Analyse

Beide dames volgen net voordat de zomervakantie begint een dagprogramma praktijkleren dat PTC+ en IPC Groene Ruimte speciaal voor hen georganiseerd hebben. De aanleiding is tweeledig, vertelt Wichant Huiskamp-directeur van IPC groene Ruimte – na de ontvangst voor het ochtendprogramma. De privatisering van de ipc's die binnenkort haar beslag moet krijgen en het onderzoek dat het Kohnstamm Instituut van de Universiteit van Amsterdam in opdracht van DWK verricht naar praktijkleren. "Ik heb dat instituut gevraagd een goede analyse van het praktijkleren in het groene onderwijs te maken", legt Hoekstra even later aan me uit. "Niet om te bezuinigen," zo verzekert ze, "maar om te laten zien dat het budget voor praktijkleren goed besteed wordt in het groene onderwijs." Bedoeling is dat het Kohnstamm Instituut dit najaar rapporteert over haar bevindingen en dat er met ingang van augustus 2005 een nieuwe regeling praktijkleren van kracht wordt.

In dat verband leek het beide ipc's en DWK goed om directeur en onderzoeker nader kennis te laten maken met

de context van het praktijkleren en hen zelf eens te laten ervaren wat praktijkleren bij een ipc inhoudt. "En dan bij voorkeur niet met wat water en een schepje maar zoals het in de realiteit gebeurt", aldus IPC Groene Ruimte-directeur Wichant Huiskamp.

Fietspad

Over dat laatste hoeven de beide dames en DWK-beleidsmedewerker Wim Stegehuis beslist niet te klagen. Samen met Frans Kamer en Jenny van de Bovenkamp van PTC+ mag het gezelschap na een korte inleiding op de locatie in Schaarsbergen een proeve van bekwaamheid afleggen. "Jullie moeten samen een fietspad gaan aanleggen", legt John de Meij uit die tekent voor de organisatie van het ochtendprogramma bij IPC Groene Ruimte. Voordat ze concreet aan de slag gaan in de grote 'zandbak' van het ipc moeten ze eerst met elkaar overleggen over hoe het tracé precies komt te liggen. Ieder lid van het gezelschap uiteraard in een andere rol. Het intekenen van het tracé gebeurt vervolgens op de computer. Instructeur Siger Broets wijdt ze daarvoor in bij het gebruik van geografische informatiesystemen (GIS). Digitale kaarten gekoppeld aan databases met informatie over o.a. bodem, water en beheersgebieden. "Voor dit soort werkzaamheden onontbeerlijk," aldus De Meij, "want als je bepaalde zaken negeert, kan het een bedrijf veel geld kosten." De computer speelt ook een rol bij de voorbereiding op het echte graafwerk. "We gaan naar de cursus Groot Grondverzet op niveau 2", kondigt Broets aan. Even later oefenen alle deelnemers geconcentreerd met de twee joysticks in de internetcursus waarmee de bediening van de eerste en tweede giek van een graafmachine gesimuleerd wordt. Twintig minuten later zitten de 'cursisten' elk hoog en droog in een graafmachine. In het begin nog wat onwennig. En voorzichtig. Even later heeft iedereen de slag te pakken. "Zo'n machine zou ik even in mijn tuin moeten hebben", zegt DWK-medewerker Wim Stegehuis nadat hij de zoveelste bak zand uit de kuil schraapt. En PTC+medewerkster Jenny van de Bovenkamp geniet zichtbaar. Dit is toch heel wat anders dan een etalage inrichten.

Op peil houden

"Praktijkleren is kapitaalintensief, kennisintensief en kleinschalig", betoogt De Meij tijdens het ochtendgedeelte. Daarin zit volgens hem dan ook de meerwaarde van de de ipc's. Het dure machinepark van IPC Groene Ruimte, de verscheidenheid aan diersoorten en de zeer actuele voorzieningen en materialen bij respectievelijk Dierverzorging en Retail van PTC+ kosten inderdaad een paar centen. Individuele aoc's kunnen dat niet opbrengen. Dat geldt zeker ook voor het op peil houden van de expertise. Voor de gemiddelde diveto-docent is het ondoenlijk om gespecialiseerde kennis van alle diersoorten te hebben. Het zelfde geldt voor de docent Groene Ruimte die vast wel het een en ander van GIS afweet, maar die er waarschijnlijk helemaal niet aan toe komt om de nieuwste ontwikkelingen op dat gebied bij te houden. IPC Groene Ruimte heeft de aoc's volgens De Meij heel wat te bieden. En PTC+-directeur Koos Samson denkt daar, getuige zijn welkomstwoord tijdens het middaggedeelte, net zo over. In de 'oude' situatie gaat het om deelkwalificaties waarbij via aparte toetsen wordt vastgesteld of leerlingen de eindtemen halen, legt De Meij uit. In de competentiegerichte kwalificatiestructuur gaat het om competenties waarvoor leerlingen proeven van bekwaamheid moeten afleggen. Aoc's zullen daarvoor leerprocessen moeten ontwerpen en zich ook steeds afvragen welke onderdelen ze daarvan zelf organiseren en welke niet. Ipc's hebben in dat verband veel te bieden, zo luidt zijn overtuiging. Voorbeelden zijn praktijktraining, projectsimulatie, training en assessment op het leerbedrijf, projectweken en proeven van bekwaamheid. Wat dat laatste betreft. Een echte proeve van bekwaamheid was het aanleggen van het fietspad voor dit selecte gezelschap natuurlijk niet. Daarvoor was de tijd te kort en het uitproberen van die machtige graafmachines te spannend. Maar informatief was het zeker wel. DWK-directeur Janneke Hoekstra: "Ik kende de ipc's eigenlijk nauwelijks. Dit was een bijzonder leuke manier om kennis te maken met het praktijkleren." ∞

Pieter Boetzkes